

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Ivs Comitiorvm S.R.G.I. In Interregno

**Ayrer, Georg Heinrich
Strube, Julius Melchior**

Gottingae, [1746?]

VD18 1276969X

XI. Comitiorvm In Interregno Congregationem Vtilem Necessariamqve
Esse Variis Argvmetis Declaratvr.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17499

exercitium magis commodum, iedoch nicht dergestalten, überlassen, dass wann diese an dem Exercitio behindert sind, der effectus in totum cessiren und das Corpus Imperii gleichsam pro politice mortuo angesehen werden müste, und reduciret sich so alles am Ende dahin: ob die Stände auch ohne Kayser in Interregno, wann bey dessen Tode keine comitia subsistiren, sich comitaliter versamlen können, wovor die Affirmatiua ex ipsa definitione comitorum (ut pote quae sunt conventus civium Imperii suae propter publicam Imperii suae propriam utilitatem instituti, docente Vitruvio I. P. L. 4. Tom. 1. §. 2.) fließet.

XI. COMITIORVM IN INTERREGNO CONGREGATIONEM VTILEM NECESSARIAMQVE ESSE VARIIS ARGVMENTIS DECLARATVR.

QVAE igitur ita agi comitia posse, ex rationibus iuris vniuersalis publici probauimus, illa vt habeantur, multae omnino rationes suadent & hortantur. Ex his, quae vel potiores, vel in interregnis post CAROLI VI. & VII. decessum a principibus, bono publico praesertim deditis, adductae, illas in medium hoc loco proferre iuuat. Primum (I.) vnica

haec fere via est, qua curari securitas patriae eaque ab interitu, per interregnum praesertim periculosa tempora, vindicari potest. a) Docuit sane tristis factorum experientia, quae Germaniam post CAROLI VI, & VII. mortem turbarunt, quam parum roboris contra communem validissimumque hostem in priuatis principum consociationibus situm sit. Alii enim propriam priuatamque utilitatem praeseruat communi; alii vicini hostis & potentis iram metuunt. Illos cogit nonnunquam atque cohibet totius imperii decretum, hos reddit securos & ad capienda fortia consilia impellit. Taceo illam seruandae per interregnum reipubl. viam, quae foederibus, aut alia extraordinaria quadam ratione munitur, sumtuosorem, difficiliorem, eamque plus temporis ac morae, requirere, quam ferre res nostrae possunt. b) Ea deinde (II.) forma est Imperii nostri & constitutio, vt, sicuti in grauioribus negotiis ipse Caesar assensu ordinum opus habet, ita multo minus Vicarii de his soli valide aliquid possint statuere. Quae itaque rationes, vivente

a) Grauius id vrgebant principes 1741. in literis ad Electorem Moguntinum apud Illustrem MO-SERVVM *Teutsch. Staats - Recht.*

To. VIII. p. 39. seq.

b) id agnoscebant quidam ex ordinibus a. 1740. v. MOSERS c. l. p. 37.

vivente Caesare, suadent ordinum conuocationem, non solum in interregno vim suam exferunt, sed per vicariae potestatis expositam a nobis naturam, vehementer quoque augentur. a) Vnde Reuerendissimus Episcopus Bambergensis in literis, quarum superius partem dedimus, *wegen Beysammenbleibung des Reichs-Tags, inquit, ist die haupt ratio decidendi diese, dass, gleichwie bey auch ersetzten Kayserthron, dessen majestät ohne die Stände des Reichs in den wenigsten Dingen zu verfahren vermag, also denen in ihren Schrancken gesetzten Vicariatus, das providere Imperio noch weniger würde mit Ruhe und Kraft möglich seyn.* b) Et occurrunt sane (III.) in interregno de noui regis electione, de capitulatione & huius generis causis controuersiae, quae sopiri, penitus certe componi, nisi a congregatis Imperii ordinibus, non possunt. c) Huius generis illa fuit, quae vtrumque nouissimorum interregnorum Bohemici voti causa exagitauit. Habet autem ea res illud incommodum, vt, cum ceteri ordines

Electo-

a) v. Viri Illustris C. G. BV. I. p. 426.
DERI *Amoenitates Iuris Publici*

p. 108.
b) *Geschichte des Interregni nach CAROLI VII. Absterben To.*

c) vgebant id principes a. 1741. in literis ad Electorem Moguntinum datis apud Ill. MOSERVM c. l. p. 41.

Electorum de his similibusque decisiones non admittant, ipsa dein electionis validitas in dubium vocetur. Quod qui publicae quieti infensi sunt, ambabus arripientes, harum controuersiarum arbitrium penes se esse deinde, autumant. Accedit (III.) quod, si in interregno comitia agantur, multis possit ordinum querelis multisque e nostra regiminis forma abortis malis, remedium parari. Sub Imperatoribus hoc, quoniam ordinum conclusa ab Imperatoris consensu vim legis habent, admodum difficile est. Interregni autem tempore, quamuis id cordi Electores curaeque habere soleant, ut, quae sub prioribus Imperatoribus irreperunt in republ. vitia noua capitulatione emendare studeant, nescit tamen nemo, quam foecunda haec res sit difficultatum, quamque controuersa inter Electores ceterosque principes. Hi enim, quod ad legislatoriae potestatis, cuius participes sunt, ambitum referant omnia, quae de republ. nouiter statuenda, solent reniti & intercedere sua protestatione, etiamsi salutare id Imperio esse, quod pacti capitulatione sunt Electores, non negant. Minuitur autem hoc ipso vis & auctoritas capitulationis. a)

Quibus

a) vid. H. CONRINGII eam in rem philosophiam non sine fructu

Quibus incommodis nulla posset magis apta adhiberi medela, a) quam si, durante interregno, ordines de his rebus statuerent, Imperator autem rata ut haec haberet, dein per Capitulationem adstringeretur. Illud tamen negari non potest, hanc rationem hactenus praesertim impediuisse, quo minus in interregnis comitia haberentur. Certe cum de continuanda per interregnum deputatione 1657. ageretur, inter alias causas, Electores plerosque ab hoc consilio reuocantes, hanc quoque fuisse & intelligi, & quid huic objectioni respondendum sit, perspicui potest ex literis a Moguntino Electore eius rei gratia ad Coelectores datis, quarum haec verba sunt: *Denn obschon vorgebracht worden, als wann die Fürsten daraus, (nempe ex deputationis continuatione) Anlass nehmen würden, sich gleichfalls in künftige Wahl-Tage einzumischen, und bey die Wahl-Capitulation oder Gesetze ein und andere Erinnerung einzuwenden - - wird doch - derselben Abschaffung in der Kuhr-Fürsten-Rath und unserer freyen Willkühr stehen. Was aber anlangt die Erinnerungen, so sie solten mit*

G

in

Etu leges in *Commercii Epistolici Leibnitiani*, quod *ILLVSTRI GRVBERO* debemus, *Tomo Prodromo* f. 247. 248. 276. 277. 282. 283.

a) conferri omnino ad hunc locum debet, saepius a nobis laudata, Consultatio apud *Ill. MOSERYM Te. VIII. p. 31.*

in die Wahl-Capitulationen wollen mit einstreuen, so sind selbige schon zuvor - dem Kurfürsten-Rath übergeben - - und wann auch schon dergleichen mehr auf die Bahn gebracht werden, so werden doch die Herrn Kurb-Fürsten, in deren Belieben solches stehet, schon ein Mittel dafür wissen. Ia solte auch gleich dieser Reichs-Ausschuss aufgehoben, oder gar abgeschafft werden, so würden uns doch unsers Erachtens nichts desto weniger dergleichen Erinnerungen, welche die versammlete Fürsten und Gesandte vielleicht noch wohl schärfer zu Papier gebracht, zugeschickt werden. a) Denique (IV.) si illa vnquam calamitas Germaniam afficeret, vt ipsi Vicarii infesta saluti publicae consilia agitarent, optimum omnino remedium in his comitiis situm foret. Posuerunt sane insignem olim comitorum nostrorum in eo vtilitatem, vt peccata aulae emendarent viri nostrarum rerum peritissimi, IO. CHRISTIANVS L. B. BOINEBURGIVS & HERMANNVS CONRINGVS; b) notumque est, illos Imperatores, qui maiorem, quam fas est, auctoritatem affectarunt, a quo consilio forte non ita alienus fuit FERDINANDVS II.

a) CON-

a) *Diarium Europaeum To. I* dromo p. 447. 449. 467. 469. 509. p. 415. b) v. horum epistelas mutuas in *Commerciū Epistolicū Tomo Pro-*

dromo p. 447. 449. 467. 469. 509. 521. 615. 659. Vol. I, & p. 892. Vol. II.

a), congregationem Imperii, quantum potuere, impediuisse. Quae res quantam sub Imperatoribus, tantam & in interregno, posset reipublicae calamitatem concitare.

XII. HISTORIA CONSILIORVM IN INTERREGNIS
DE RESTAVRANDIS COMITIIS AGITATORVM.
DE CONTINUANDA DEPUTATIONE IMPERII
POST MORTEM FERDINANDI

III. 1657.

HIS itaque similibusque hortationibus tantum tributum est, ut inde ab eo tempore, quo res nostrae & forma adeo imperii tutiori loco esse coeperunt, quod per pacem demum Westphalicam factum est, in omnibus interregnis de comitiis conuentibusque cogitatum sit. Horum igitur consiliorum series meretur expendi, ut, per quod steterit, quo minus salutarem vim suam exhibuerint, iudicari inde possit.

Obeunte itaque d. 23. Mart. 1657. FERDINANDO III. non quidem comitia, sed conuentus deputatorum Francofurti ad Moenum congregatus erat. Legati

G 2

hunc

a) vide *Commercii Epistolici* 248. 277.
Leibnitiani Tomum Prodromum p.